

TIZENÖT ÉVES A BOLYAI-GIMNÁZIUM

(Petőfi Népe, 2002. december 14.)

Fennállásának 15. évfordulóját ünnepli ezekben a napokban a kecskeméti Bolyai János Gimnázium. Az eltelt másfél évtized alatt az iskola hírnevet és népszerűséget szerzett. A gimnázium titka talán abban rejlik, hogy tantestülete mindig újat mutatni. A jubileum alkalmával Klinger Ádám igazgatóval beszélgettünk, aki alapító igazgató is egyben, hiszen az első téglalrakásától kezdve részese az iskola életének.

Névjegy: Klinger Ádám: 1941-ben született Máriahalmon. 1965-ben szerzett diplomát Szegeden, a JATE-n, biológia-földrajz szakon. 1965-től kollégiumi nevelőtanár volt Kecskeméten, az akkori 607-es (most Gáspár András) szakközépiskolában, ezzel párhuzamosan óraadó tanárként dolgozott a közgazdasági szakközépiskolában. 1972-től a szakképző intézmények általános tanulmányi felügyelője volt a megyei tanács művelődési osztályán. 1987-től a Bolyai János Gimnázium megbízott, majd kinevezett igazgatója.

– *Mi hívta életre annak idején a gimnáziumot?*

– A demográfiai csúcs, hiszen akkoriban hatalmas igény mutatkozott a középiskolákra. Először egyéves megbízást kaptam, és újszerű feladat volt végigkísérni, sőt részese lenni az építkezésnek, a tantermek kialakításának, az első tantestület felállításának. Igazából neve sem volt az iskolának, mert akkor a 16 tantermes széchenyivárosi gimnáziumként emlegették. Csak néhány év múlva kapta Bolyai János nevét. Az volt az első elképzelés, hogy négyosztályos struktúrát indítunk. Ez is csak a második év után változott öt osztályra.

– *Nehéz volt utat törni a nagy múltú gimnáziumok között?*

– Hát eléggé. Mi tisztában voltunk azzal, miszerint itt a város szélén – ahogy erre felé mondják, a juhszállón – nem várhatjuk, hogy a szülők minket válasszanak a hírneves iskolák helyett. A kecskemétiak részéről elég nagy volt a tartózkodás. Mivel erre felkészültünk, ezért a város környékét, a többi települést – tehát egy nagyobb beiskolázási kört – céloztuk meg, onnan próbáltuk ide csalogatni a tanulókat. Ezen kívül valami újat akartunk mutatni, így kedvező képzési profilokat indítottunk. Egyes tantárgyakat már első évtől kezdve magasabb óraszámokban tanítottunk. Nagy hangsúlyt fektettünk a nyelvekre. Speciális képzés volt franciából, németből és matematikából. Egy évvel később jött a sport, két év múlva pedig az angol és a számítástechnika. A képzések nagy részét fél, másik részét pedig egész osztályban indítottuk. Ahogy változtak az igények, úgy próbáltuk megújítani a képzési tartalmat. A tanulói létszám növekedésével természetesen nőtt a tantestület is.

– *Mindvégig jellemző volt, hogy többnyire vidéki gyerekek tanuljanak a Bolyai-gimnáziumban?*

– A vidéki tehetséges gyerekek vitték a jó hírünket, így egész dinasztikák – testvérek, unokatestvérek – tanultak nálunk. Hozták a sikereket, versenyeket nyertek. Később azonban jöttek a kecskemétiak is. Mindig nyomon követtük a jelentkezések számát. Ma már ott tartunk, hogy közel négyszeres a túljelentkezés.

– *Jelenleg mennyire fontos az iskolának a speciális képzés?*

– Az idegennyelv-oktatásra és a matematikára, mint konvertálható tudásra a mai napig odafigyelünk. A változás csak annyi, hogy ezt most emelt szintű képzésnek nevezik.

– *Hány diák tanul itt jelenleg?*

– Mintegy ötszázötven. Mi visszaálltunk a négyosztályos struktúrára, mert 600 gyerek fölött ez már áttekinthetetlen. Ezért maradt emberarcú az intézményünk. A hat- és nyolcosztályos gimnáziumokkal ellentétben mi megmaradtunk négyosztályosnak. Én nem igazán hiszek a

korai iskolaválasztásban. Ráadásul a Kecskeméten kívül élő gyerekeknek jobb a négyosztályos gimnázium, hiszen őket a szülők nem engedhetik el korábban kollégiumba.

– *A gimnázium volt az iskolatársulás egyik megalapítója is.*

– Valóban, hiszen kilenc évvel ezelőtt a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskolával és a Széchenyi István Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskolával közösen együttműködést kötöttünk az általános iskolák egy részével. Ennek keretében két évig segítettük az általános iskolások felkészítését a középiskolára. Szintfelmérőket tartottunk, és ha olyan volt az eredmény, akkor automatikusan bekerülhettek a három intézmény valamelyikébe. A társulás később kiterjedt a környező településekre, majd több kecskeméti középiskolára, mint fogadóintézményre. Ma már külön szintek vannak. A felmérők alapján eldőlhet, hogy egy adott pontszám melyik fogadóintézményhez elegendő. Jelenleg több száz pedagógus vesz részt a munkában. Ez egy országosan is egyedülálló pedagógiai kísérlet.

– *Hogyan ünneplik a jubileumot?*

– Bár a hivatalos Bolyai Hét csak holnap kezdődik, valójában eddig is számos előadást, programot szerveztünk. A napokban mutattuk be azt a könyvet, amely a gimnázium elmúlt öt évének eseményeit öleli fel. Azért csak öt évet, mert az évtizedes évfordulónkra szintén készült egy könyv. Holnap kezdődik a *Bolyai Kupa Kosárlabdatorna*, amelyet immár 13. alkalommal rendezünk meg. Szintén holnap lesz a *Bolyai nevét viselő iskolák találkozója*. A diákjaink többek között a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* c. musicallel készültek, amelyet az ünnepi héten többször is előadnak. Lesznek kommunikációs tréningek és nagyon sok érdekes előadás, többet között a Bolyai-geometriáról, a magyar Nobel-díjasokról és a tőzsdék világáról. Természetesen most sem feledkezünk meg a fontos profilokról, hiszen a jövő héten lesz a „*Scientia Spatii*” nemzetközi informatikai-matematikatörténeti és a városi német nyelvi verseny döntője, valamint a megyei matematikaverseny eredményhirdetése is.

Takács Valentina

NYÚL KRISZTINA

A ZSENI MAGÁNYOSSÁGA – BOLYAI JÁNOSRÓL MÁSKÉNT –

„Bolyai János, nyugalmazott Ingenieur Kapitány – meghalt agy- és tüdőgyulladásban. Híres, nagy elméjű matematikus volt, az elsők között is első. Kár, hogy nagy talentum használatlanul ásatott el.”

Elképedten olvasom Bolyai János halotti anyakönyvében a fenti pár sort, és felmerül bennem a kérdés: tényleg Bolyairól van szó? A legendás Bolyairól, aki a magyar matematika égének legfényesebb csillaga? A tudós Bolyairól, az erdélyi polihisztorról, aki az Appendixet megalkotva teremtett „*a semmiből egy új, más világot*”?

Újabb zseniális elme, akinek szavát kora figyelemre sem méltatta, aki egész életében a meg nem értettségtől szenvedett, s ugyanilyen érzésekkel adta át magát a halálnak. Magányosan ment el, szörnyű betegségektől szenvedve, s temetésén még saját fia sem jelent meg. Életének jellemzője a kirekesztett tudóssors, kivételes voltát csak az utókor fedezi fel.

Munkáit tanulmányozva, levelei között kutatva, és életrajzát olvasva azonnal szembetűnik: talentumról van szó. Ellentmondásos egyéniség. Életének az átlagtól való eltérése már régóta vonzza mind az írók és költők, mind a tudományos világ figyelmét. Minduntalan felötlik a kérdés: *ki volt valójában Bolyai János?*

Saját maga válaszol *Mandics György* versében: „*Csak ember vagyok, mint ti. / Próbáljatok tekinteni / egyszerű véletlennek, / hogy lettem, ami lettem.*” Ember. Kivételes adottságokkal rendelkező ember, „*maradéktalan János vitéz*”, aki matematikai gondolatokká dolgozta fel fájdalmait. Életében az első, de sajnos nem utolsó csalódása az volt, mikor *Gauss* visszhang nélkül hagyja apja leveleit, a „kis Bolyai” értelmezése szerint kétségbevonta matematikai tehetségét is. Meginog benne a „*göttingiai kolosszus*”, és az apja iránt érzett mély tisztelet és rajongás is. Ezek a gyermekkorban kapott sebek gyógyultak be a legnehezebben. A „*matézi Augustusa*” (*Gauss*) és az apjával szembeni „ki a nagyobb” kérdés élete végéig foglalkoztatja Jánost.

Gauss elutasítása után az apa a bécsi hadmérnöki akadémiára küldi fiát. János életében döntő fordulat volt ez az év, a *szakadás* időszaka. Elszakadás a szülői háztól, a szülőktől, de leginkább az édesanyától, aki mindennél jobban szerette fiát. János számára ez a búcsú mégsem volt fájdalmas, sohasem viszonzta anyja már-már beteges szeretetét. Egy ellesett monológjában, melyet apja őrzött meg az utókornak, anyját kegyetlenül kivégezteti, apját pedig felmagasztalja. Az édesanya ezt a mondatot fűzi fia távozásához: „*Itthon ne maradjon, de ha elmegy, meg fogok örülni.*”

Jóslata beigazolódt. Miután fia elhagyta a családi házat, az édesanya már korábban sem egészséges elméje teljesen elborult, nem tudta feldolgozni János szeretetnélküliségét és elvesztését. Nem sokkal később meghalt.

Ez az életkor a János elméjében bekövetkező szakadás időpontja is. Indulatkitörések és kedélyhullámzások már gyermekkortól jellemezték, azonban tizenöt éves korától kezdve ezek a tünetek egyre gyakoribbak, az időnkénti rosszabbodásokat időleges javulások váltogatják. Vajon miként lehetséges az, hogy emellett a legkiválóbb szellemi alkotásokra volt képes? Mondják, a lángész és az örültség egymástól nem is annyira távol álló tulajdonságok, olykor csak egy hajszál választja el őket. Vannak olyan emberek, akik ezt a képességüket kihasználva, teljesen más elvek szerint, más dimenziókban gondolkodva fantasztikus, világjelentőségű dolgok alkotására képesek. Ő is ilyen volt.

János végtelenségig nyúló hosszú mondatai, írásaiban a jelzők halmozása, minden lehetséges gondolatának feljegyzése, az apró cédulákra vetett fontos tények, a régi lapok szegélyének teleírása összezsúfolt új mondanivalóval valami rendelleneset sugallnak. Beteg lelkében azonban kikristályosodott a tiszta ész legtisztább teljesítménye, ami nagyon kevés embernek adatott meg.

Az akadémiai tanulmányok befejezése után, melyet kitűnő eredménnyel zárt, alhadnagynak nevezték ki a temesvári erődítési igazgatóságához. Ekkor értesíti apját, hogy világgraszoló felfedezés birtokában van. Marosvásárhelyi látogatása során be is mutatja apjának a „*tér abszolút igaz tudományának tervezetét*”, ami iránt Farkas nem tanúsít sem túlzott érdeklődést, sem pedig megértést. Nem tudni, hogy mindez az egyre jobban kiéleződő apa-fiú ellentétnek, vagy pedig tényleges érdektelenségnek tudható be.

Apa, és fia egymás elválaszthatatlan társaivá, és egymás gyötrőivé váltak az évek során. A két ember karaktere szétválaszthatatlan, lehetetlen János jellemét apja személyének ismerete nélkül látni, és fordítva. Számptalan irodalmi alkotás született kettejük kapcsolatáról. Érdekes, hogy alig akadt olyan író, vagy költő, aki János jellemét Farkas történetének segítségül hívása nélkül próbálta volna megrajzolni, ez is kettejük egészlegességét bizonyítja.

Két különleges karakter voltak ők ketten, mégis egyek. Talán még maguk sem tudták a köztük lévő ellentét igazi okát, holott mindenki tudni véli, hogy a lelkek közötti háború *Orbán Rozália* miatt robbant ki. Valójában Rozália felbukkanása csak felszínre hozta a már hosszú ideje tartó apa – fiú viaskodást.

A magára maradt lány reménysugárként érkezett János életébe. A hideg- rideg matematikus megismerte a határtalan szerelmet, egy másik, a Rozália teremtette „*más világot*”, melyben a logika törvényei alig érvényesülnek. A különös ismeretlen, és Róza szerelme az apjától való elhidegüléshez vezet. Újabb szakadás következett be tehát a tudós életében, és sodródott egyik embertől a másikig, hogy aztán végleg egyedül maradjon.

Ahogy később oly sok ember, úgy *Németh László* figyelme is a két Bolyai különös kapcsolatára terelődött, és az író tollának segítségével megszületett a dráma: „*A két Bolyai*”, mely történeti, és lélektani dráma is egyben. A mű sugallója egy erdélyi származású tanárnő volt, aki fejébe vette, hogy Farkasról és Jánosról, „*a matézis önkéntes Ovidiusairól*” *Németh László*nak drámát kell írnia. Egy levélnyalábot adott át *Németh*nek, mely a két Bolyai addig még kiadatlan levelezését tartalmazta, s amelyből az író ötleteket merített.

A drámában is központi helyen áll az apa és fiú közti viszony. *Németh* a lélek szakembereit meghazudtoló zsenialitással mutatja be a szereplők jellemét, teljes lélektani analízist adva róluk. A két hős küzdelmének mi is részesei vagyunk. Az író mindvégig pártatlan. Célja a bemutatás, s nem az, hogy olvasói valamelyik hős oldalán foglaljanak állást.

Lehetetlen véleményt nyilvánítani a „ki a nagyobb” kérdésben, s a cél már régen nem ez. A Bolyaiak között nincs jó vagy rossz, győztes vagy vesztes, elismert, vagy elfelejtett. Mindketten emberek voltak, két különböző karakter, így viszonyuk szükségszerűen volt ellentmondásokkal tarkított, és villámokkal vagdosott.

Ahogy a drámában, úgy az életben is párbajra hívta apját a „kis” Bolyai, hisz ő sohasem tudott túllépni a számára örökös, megoldatlan kérdés megválaszolásának kényszerén. A bábu szereptől való szabadulást, a kötöttség - béklyók lerázását csak apjának legyőzésével tudta volna megoldani.

János egész élete a valós, máskor pedig az elméjében dülő párbajokról szólt, akárhol is élt. Párbajozott a hadseregben, gondolatban az elmúlt idők nagy matematikusaival, Aradon tizenöt társával egyszerre, otthon hitvesével, s apjával örökkön – örökké. S joggal érezhette, hogy szavai nem találnak hallgatóságra. Munkáját kortársai sem értették meg. Elszigetelten, a matematikai alkotómunka lehetőségeitől megfosztva élte le életét. A magányos zseni sorsa az övé.

Bolyai alakja az irodalomban

KIRÁLY LÁSZLÓ

DOMÁLDI ALKONY

Bolyai János emlékére

Mikor az atya-fiú álom szentsége sötétül,
az apák karosszéke telve haraggal.
Az agy lüktet, de a gondolat hűvösödik végül.
Tűzcsóvás szavak alatt lángot vet az asztal.

Az eszmélés mint félvak kardsuhintás
szajha geometriák vívótermeiben.
Emléket hasogató hegedűvisongás.
Végül a semmiből teremtett új világ ilyen.

Mennyit kell vándorolni egy igazi mondatért?!
Cspadák, vetett török közt húnyt szemmel haladok.
Éjféli gondolattól nem véd szerelem, se vért.
S a hajnali örült félhomályban fürdőző bivalyok.

Mint fenyegető hatalmak, figyelő cselszövény,
még most is ködbe hanyatló Domáldon.
Ifjú vad zsenire emlékezik a vén,
ki nem is az még, de sejti: kettőre nem jön három.

Ifjúságot nem lehet fokozni, csak vénséget.
Rázzátok föl a párnákat, érkezem.
Befejezetlenség pokol-tüze éget.
Szarvas-patás kémeim serege velem.

Nem leszel ifjabb, mégifjabb. csak vénebb.
S csupán az írás világít az élet lángjaival.
Semmiből egy új világ! – Atyám – ennyi a lélek.
S viaskodik a test, míg a gondolat kihal.

A szerző Sóvárádon született 1943. november 19-én. Romániai magyar költő, író, műfordító. Iskoláit Nyárádgálfalván, Csíkfalván, Sóvárádon és Szovátán végezte. A kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen szerzett magyar-oroszlakos tanári oklevelet, majd rövid ideig Máramarosban tanított. 1968 óta az Utunk c. folyóirat belső munkatársa. Kolozsváron él. Megjelent a Forrás 2003. januári számában

Könyv a Bolyai öt évről (Kecskeméti Lapok, 2003. január 30.)

„Semmiiből egy új, más világot teremtettem” – így szól Bolyai János sokat idézett gondolata, amely lehetne akár annak a gimnáziumnak is, amely 1989-ben vette fel a nagy matematikus nevét. Az idén 15 éves Bolyai János Gimnázium elmúlt öt évének történetéről megjelent egy könyv, amelyről a szerkesztővel, dr. Kovács Istvánnal beszélgettünk.

– Három célnak szeretnénk volna megfelelni a kötet összeállításával. Egyrészt iskolánk megalapításának 15., másrészt névadónk születésének 200. Évfordulója előtt kívántunk tisztelegni a könyv megjelentetésével. Emellett az elmúlt öt év történéseit szándékoztunk összefoglalni a kiadványban. Gimnáziumunk nem ad ki évkönyvet, 1997-ben viszont összeállítottunk 10 év történetének könyvét. Ekkor határoztuk el, hogy ezután öt évenként jelentetünk meg hasonló jellegű kötetet.

– Milyen szerkesztői koncepció szerint készült az elmúlt öt évről szóló könyv?

– A kiadványban szereplő írásoknak több mint fele már megjelent az irodalmi Bolygatóban. A könyv másik része friss, kifejezetten ide készült írásokból állítottam össze. A nevelési programunkról Vargáné Hajdú Mária tanárnő, Bolyai életművének jelentőségéről dr. Weszely

Tibor, az Erdélyi Magyar Egyetem professzora írt a könyvben. Bolyai János filológiai munkásságát és élettörténetét az én tanulmányom tárja az olvasók elé, Kiss Róbert és Varga József kollégáim pedig arról számolnak be. Milyen országos felméréseken vettek részt diákjaink. *Harkai Hajnalka* a Bolyai János Alapítvány 10 évének történetét foglalta össze a kötetben.

– *Oktatási, nevelési célkitűzések mellett a könyvből megismerhetik az olvasók azokat az egykori bolyais diákokat is, akik kiemelkedő tanulmányi munkájukért, versenyeredményeikért Bolyai-díjat kaptak. Kiket említene meg régi kedves tanítványai közül, akiknek életútja példaként szolgálhat a jelen gimnazistái számára?*

– 18 Bolyai-díjas tanulónkat levélben kértük meg arra, értékeljék gimnazista éveiket, számoljanak be az elmúlt évek eredményeiről. Sportolóink: *Zsolnay Gyöngyi* és *Iványi Dalma* kosarasok, *Dajka Zsolt* birkózó, *Kósa Edina* többszörös országos bajnok műlovar nem hiába érzik úgy ma már, megérte a sok kemény edzés, a sorozatos erőpróbák, versenyek. Szívesen emlékezünk vissza *dr. Bozóky Ágnesre*, aki egykor a megye legjobb ballada mondója volt, *Vasvári Saroltára*, aki diákköltőként első díjas lett a *Forrás* pályázatán. Büszke tanári testületünk többek között *Pócs Judit* nemezművészre, *Braunitzer Gáborra*, aki a *Köztér* glosszasorozatát írta, *Iván Szabolcsra*, a matematika versenyek első helyezettjére és *Dobos Sándor* publicistára is.

Bolyai-díjasaink visszaemlékezései mellett összegyűjtöttük a kötetben azokat a riportokat, interjúkat is, amelyeket diákok készítettek tanáraikkal, és amelyekből nemcsak a pedagógust, hanem az embert is megismerhetjük. Régi és jelenlegi diákjaink és pedagógusaink élményei egyaránt arról mesélnek az olvasóknak, milyen az élet gimnáziumunkban. És a hangulat, ami minden írásból érezhető.

Pásztor Andrea

Kiállítások

2002. november 25-én az Ifjúsági Otthon Diákgalériájában nyitotta meg *Mészáros Marianna* művésztanár az elmúlt öt év legjobb diákrajzaiból, grafikáiból, festményiből álló kiállítást. „*A tárlat – volt olvasható a Metró hírújság 2002. november 27-i számában – a Bolyai János Gimnázium diákjainak a művészeti szakkörökön és órákon készült alkotásaiból nyílt. A 15 éves iskola másodszor mutatkozott be hasonló tárlattal. Híres művek lenyomatai mellett az önálló fantázia képzőművészeti alkotássá változott remekei is megtalálhatók a kiállításon. A Mészáros Marianna tanárnő vezetésével alkotó diákok munkáiból textilnyomatok, pasztellképek, monotípiák is szerepeltek a kiállított alkotások között. Kecskemét finn testvérvárosa, Hyvinkaa az elmúlt öt évben kétszer is vendégül látta képzőművészeti táborában a gimnázium diákjait.*” A **Kecskeméti Lapok** november 28-ai száma kiemelte, hogy „*a közönség elé tárt munkák utalnak a vizuális nevelés nem látható, elméleti területére is. A kiállítást a műfaji sokszínűség jellemzi. Híres műalkotások parafrázisaitól a nonfiguratív munkákon át a versillusztrációig az alkotó fantázia szabad szárnyalásának számos eredményét láthatja a kiállításra látogató.*”

A Bolyai-napok rendezvénysorozatában kapott helyet **Mészáros Marianna kiállítása**, amelyet **Kriskó János** nyitott meg. Ugyanebben az időszakban volt látható **Seday Éva** festőművész kiállítása is. A művésznő a jubileumi alkalomra való tekintettel az iskolának ajándékozta *Bolyai-portróját*. **Lakó Péter** fotókiállítása a könyvtárban volt látható.

KÉPZELT RIPIORT EGY AMERIKAI POPFESZTIVÁLÉRŐL

(Petőfi Népe, 2003. január 18.)

Déry Tibor regényét a kecskeméti Bolyai János Gimnázium diákjai *Búti Csaba* és *Jámbor Zsolt* tanár urak rendezésében színpadra vitték. Az ősbemutató 2002 decemberében volt, a Bolyai-napokon. Majd újra láthattuk januárban a gimnázium klubtermében, majd 22-én és 29-én 18 órától a Kecskeméti Ifjúsági Otthonban.

A hatvanas-hetvenes években Montanában játszódik a darab, ahová fiatalok ezrei menekülnek a hétköznapiak, a társadalmi elvárások elől a zene és a drogok világába. József – aki '56-ban emigrált az USA-ba – szintén Montanába tart, hogy megtalálja és elhozza onnan szerelmét, Esztert, aki a kábítószeres bódulatát keresi, hogy megszabaduljon a jelen problémáitól és a múlt gyötrő emlékeitől.

A főszerepben *Tarjányi Tamás* (József), *Rónyai Nóra* és *Pesti Rita* (Eszter) láthatók. *Hornyák Henrietta* és *Sárközi Márta* játssza Beverlyt, *Kotroczó Nándor* pedig Manuel.

Szilaj István

BOLYAIS KÖZÉPISKOLÁK ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA

2002. december 15-17.

2002 áprilisában Ócsán jártunk, ekkor volt az első bolyais iskolai találkozó. *Tarjányi Tamással*, *Kovács Ágival*, *Hársfai Zsanettel*, *Kukléta Károllyal* és *Jámbor Zsolt* tanár úrral vettünk részt ezen, amelyet *Hámori Péter* szervezett. Mivel nagyon jól éreztük magunkat, idén úgy gondoltuk, mi látjuk vendégül a többi Bolyai-iskolát. Mikor is tettük volna ezt, ha nem az iskola alapításának 15. évfordulóján?!

Miután *Tarjányi Tamás* (aki a IDB elnöke) meghívására, folyamatosan érkeztek a visszajelzések, s nekiláttunk a szervezésnek. Az IDB elnöksége – *Tamás*, *Fülei Edina*, *Jónás Andrea*, *Rónyai Nóra* és jómagam – és a segítőtársak: *Hársfai Zsanett*, *Domokos Gábor*, *Kovács Ágnes*, *Varga Péter*, *Ócsai Gábor*, *Bernáth Eszter*, *Halasi Zoltán* és *Kalocsai László* nagy csapatot alkotva terveltük ki és valósítottuk meg a programokat. Hét tanár és 33 diák „idejét” kellett kitöltenünk tartalmas programmal vasárnap délelőttől kedd délutánig.

Miután elhelyeztük vendégeinket a koleszban, igazgatóhelyettesünk, *Vargáné Manyi néni* köszöntötte őket, majd egy háromórás városnézés következett... volna! De a hidegre való tekintettel gyorsan meguntuk azt, és a legközelebbi csocsóasztal mellett kötöttünk ki. Este a suliban *Marcsi néni* jóvoltából pompás vacsorát kaptak az éhes „bolyaisok”, majd egy rögtönzött irodalmi esttel kedveskedtek nekik a legprofibbak. A külsősök egy fix – forgatókönyvhöz kötött – hetek óta gyakorolt előadásra gyanakodtak, pedig a fellépők csak elővettek egyet-egyét a tarsolyukból, s már kész is volt a produkció. Lenyűgöző volt. *Tarjányi Tamás* konferált, *Móczár Zsuzsa*, *Marsó Rita* és *Bernáth Eszter* énekelt. *Rónyai Nóra* és *Pesti Rita* szavaltak, *Jádi Dániel* és *Lakatos Ábel* hangszereken játszottak, valamint *Villám Virginia* és *Karaf Renáta* – mintegy hab a tortán – néhány önfeledt vidám perccel ajándékozták meg a közönséget. Külön gratuláltak a fellépőknek a vendégek, mondva: legyünk büszkénk társainkra!

Az ismerkedési est kommunikációs játékokkal – a két *Tóth*, a *Kata* és a *Bori* vezetésével – zajlott le. Nagyon alakítottunk a Borival.

Hétfőn újabb bomba robbant. A *Képzelt riport* premierje volt. És úgy egyáltalán a folyamatos nyüzsgés, ami betöltötte az egész iskolát. Nekünk mindez természetes volt, már észre sem vesszük, mások, vendégeink pl. irigykedve csodálták. „*Nem is tudjátok, milyen jó nektek!*” – mondták. Aznap volt a vetélkedő is. Három és fél órára sikeredett a kisebb-nagyobb bökkenőkkel összeállított verseny (köszönet *Ócsai Gábornak* érte), amelyen a zsűri – *Iréne*

néni, Kaló Judit és Rónyai Nóra – az ócsai csapatot hirdette ki győztesnek. Ők vitték a kupát haza: Bóka Anita, Szebedinszky Szandra, Hámori Péter és Várdai Péter. Tanáruk Kovács Patrícia volt.

Este egy szolid bulit csaptunk a második emeleten, a rendező Varga Péter volt, a teaházat Járvas Andrea és Lakatos Ábel kreálták utánozhatatlanra. A keddi napnak már csak egyetlen igazán fontos mozzanata volt – a nagy közös bolyais feladat. Az első emeleti zsbongóban minden iskola ráfestette címerét a közös, nagy plakátra, közös alkotásunkra.

Ezt követően érzékeny búcsút vettünk egymástól, újdonsült barátainktól, akik úgy hiszem, nem felejtik el iskolánkat egyhamar. A legnagyobb meglepetések talán a marosvásárhelyieket érték, ugyanis ők sokkal komolyabbak nálunk, ugyanakkor klasszisokkal figyelmesebbek és végtelenül segítőkészek, kedvesek voltak.

Néhány **vélemény vendégeinktől**: „Igyekezni fogjuk az IDB-t a tiétekhez hasonlóvá tenni!” (Györke Niki, Salgótarján) „Szívem szerint itt maradnék!” (Sarus Károly, Budapest) „Ide még visszajövünk!” (Kalmár András, Mosonmagyaróvár) „Hogy van az, hogy ennyire közvetlen viszonyban vagytok a tanárokkal?” (Balázs, Budapest) „Szuper volt mindent. Köszönjük.” (Maskó Bella, Mosonmagyaróvár)

De nekünk is nagy élmény volt.

Az hattagú IDB elnökségéből öten, végzősök lévén, leköszönni kényszerülünk. Azt hiszem, ezzel az „alakítással” bevonultunk a iskolai diákélet történelmébe. Reméljük, utódaink példát vesznek rólunk! Rólunk, „*akik nem csak álmodoztak, meg is valósították elképzeléseiket a diákság élén.*” (Jámbor Zsolt)

Tóth Katalin

MEGBÉLYEGEZVE

December 13-án bárki lettem voltam! Alsóbb évesként csak a buli iránt érdeklődő, vagy büfés, vagy szépkakoló, vagy sóhajtozó (Ó, nemsokára mi is...), vagy tanár, vagy konyhas néni, bárki! Csak végzős nem!

Ott álltunk az aulában tanárok, szülők, barátok tekinteteinek, kameráinak kereszttüzeiben, és görcsösen egymásba kapaszkodva vártuk, hogy feltűzzék azt a bizonyos szalagot, amit majd büszkén viselünk a ballagásig, és amely elárulja rólunk, hogy hamarosan „érettek leszünk”, még hozzá nem is akármilyen intézményben, a Bolyaiban!

Lezajlott minden formális és kevésbé kötött esemény. A tanárok büszkék lehetnek ránk. A közönség is jól szórakozott. Egyszerűen: „Megcselekedtük, amit megkövetelt a haza...”

És most mi jön? Arra legjobb nem gondolni, de muszáj! Vegyük csak végig! „Gondolj egy számot 72 és 120 között! Megvan? Majd kiderül. Ha igen, akkor biztosan felvesznek, de addig még nagyon sokat kell tenni. Tanulj hát, hogy elérjed a célod! Ja, hogy még azt sem tudod, mit akarsz? Nehéz eset... És elég gyakori. Sajnos. Kérdés a végzősökhöz: „Mit olvasgatsz mostanában?” A válasz egyformán: „A Felsőoktatási felvételi tájékoztatót.” És izgi? Oké! Lazíts már! Csukd be a szemed! Mit látsz? „Mit látnék, B-lapokat, számokat, tételeket...”

Alsóbb évesek! Tudjátok, hol lesztek egy év múlva? Mit fogtok csinálni? Sejthető. Utálkozva felkelsz reggel, eljössz a Narancssárga olló utca 137/B-ből (vagy a koleszból) a Bolyaiba, beköszönsz a bácsinak, aki kint szokott cigizni reggelenként a kapuban, kérsz a büfében egy izét meg más valamit, tutira tudom, hogy megkérdezik, hogy... és még?”

Ehhez képest mit válaszolhat ugyanerre a kérdésre egy végzős? Pesten leszek vagy Szegeden, vagy ott, ahova még esetleg beadom a jelentkezési lapomat, de még nem tudom pontosan.

Ma biztonságban vagyunk. Még. Segítőképz tanárok, jó fej osztálytársak vesznek körül, tudjuk, mit és hol találunk, kihez is forduljunk, ha baj van. S ez biztos, hogy így lesz majd az

új helyünkön is egy idő után, de azt előbb meg kellene találni. Nem lesz könnyű, de sajnos hamarabb eljön, mint gondolnánk! Egy biztos, a végső visszaszámlálás elkezdődött. 2002. december 13-án.

Tóth Katalin

BOLYAISOK SIKERE A PETŐFI NÉPE PÁLYÁZATÁN A DIÁKPUBLIKA 2002 LEGJOBB ÍRÁSAI

2002 novemberében a **Petőfi Népe** és a **kecskeméti Katona József Gimnázium** közös városi **diákújságíró versenyt** rendezett. A megmérettetésen a középiskolás diákoknak egy szabadon választott témájú cikket, valamint egy, a míg-29-es vadászgépek felújításáról szóló glosszát kellett írniuk. A versenyre szép számmal jelentkezték. A versenyművek gondos felkészülésről árulkodtak, igazán olvasmányos, remek humorú cikkek születtek. A 19 induló közül a versenyt **Szilaj István**, a Bolyai János Gimnázium 12/B osztályos tanulója nyerte meg (díja egy mobiltelefon). A második helyezett is bolyais diák lett, **Mucsi Ferenc**, 12/D. Különdíjat kapott **Lakatos Ábel**, 12/B osztályos tanuló. A legjobb cikkekből a Petőfi Népe 2003. január 9-i számában válogatás jelent meg. Mindhárom szerzőnek gratulálunk! A következőkben versenymunkáikat idézzük.

I. díj

SZILAJ ISTVÁN

A SERTÉSHÚS FELVÁSÁRLÁSI ÁRÁNAK CSÖKKENÉSE NEMZETKÖZI BONYODALMAKHOZ VEZETETT

Mint ismeretes, a sertéshús felvásárlási ára drasztikusan csökkent, de a fogyasztói ár stagnált az elmúlt hetekben. A gazdák joggal háborodtak föl, és kérték a kormány segítségét. A Mezőgazdasági Minisztérium új piacok után kutat, több kormány megbízott utazott európai luxusszállodákba, puhatolózó tárgyalásokat kezdve azok konyhafőnökeivel.

A kedélyeket ez azonban nem csillapította. A helyzet súlyosbodott. Az aránytalanul magas fogyasztói árak miatt feldühödött kisnyugdijasok egy csoportja randalírozott a metróban, megsebesítve több, focimeccsre igyekvő békés szurkolót. A rendőrség tehetetlen.

Mivel egy szélsőjobb oldali pártvezér azt nyilatkozta, hogy a probléma megoldásánál emlékezni kell a hazánkat ért történelmi igazságtalanságokra, az Európa Bizottság felhívta a nemzetközi közvélemény figyelmét a magyarországi nacionalizmusra.

Az Amnesty International a környező országokban olyan kampányfilmet vetített, amelyben egy magyarországi disznóvágás véres jelenetei láthatók. Erre Greenpeace aktivisták megrohmoztak egy vágóhidat, az ott talált sertéseket pedig a nagyobb tisztelet reményében téhennek álcázva India felé terelték.

A NATO bejelentette: a magyar sertések nem kompatibilisek a NATO sertésekkel, és a gulyásagyú sem kompatibilis a NATO-szabványú kandinokkal. A magyar hadvezetés egyeztet a partnerekkel az ügy megoldása érdekében.

Egy volt elhárító tiszt szerint az egész ügy háttérében az amerikai titkosszolgálat áll, mert a botrány miatt jelentősen csökkent hazánk és Budapest esélye New Yorkkal szemben a 2012-es Olimpia megrendezésére.

Részleges megoldást jelenthet a zaire-i nagykövet és a kormányfő titkos tárgyalása a magyar miniszterekkel. A kiszivárgott információk szerint Zaire állam felvásárolná a magyar disznóhús felesleget, és ezért 20 éven keresztül évi batáta és manióka termésének egy negyedét fizetne.

A Zöldség-Gyümölcs Terméktanács és a termelők máris tiltakoznak.

II. DÍJ

MUCSI FERENC

„A NAGY TESTVÉR MINDENT LÁT”

Nem, kedves Olvasó, ez nem a közkedvelt – és „megérdemelten” az egekig marasztalt – tévés barátunk szlogenje. Legalábbis nem csak az övé. Ez lett manapság igazságszolgáltató, bűnmegelőző rendszerünk egyik jelmondata. Mielőtt bárkinek felcsillanna a szeme, hogy bármelyik pillanatban ő is ki van téve a „veszélynek”, hogy az ölébe hullik 15 millió forint, ki kell hogy ábrándítsam. Ugyan játékosok vagyunk, de a játékszabályokat valami orwelli mutáns diktálja, akiről pedig nem tudjuk, hogy figyel.

Az egyre nagyobb teret hódító Internet ugyanis be van „poloskázva”. Ha azt hitte, hogy a chatelés alatt egyedül van, hát tévedett. Miközben oldjuk magányunkat a számítógép előtt, és a kapcsolatteremtés e bizonytalan útját választjuk, Nagy Testvér szeme figyel minket. Ezt a szemet pedig úgy képzeljük el, mint egy embert, akiből kábelek, antennák lógnak ki, rangjelzése pedig úgy a kéjenc és a szorgos bűnmegelőző kategóriákban keresendő. Allítólag, ha netán Mazsola álneven – csak úgy – flörtölünk egy kicsit Nyuszikával, s ebben a vallomásban rejtve benne van mondjuk valamiféle csúnyán kitervelt terroristamerénylet, emberünk csalafintán rájön a turpisságra. Mit sem sejtve, tovább fűzzük Nyuszikát, mikor az ajtón hatalmas robbanással beront a spicli, és önelégülten bilincsbe veri az elméleti merénylő hősszerelmest...

A közzjáték után pedig lehet ünnepelni a magyar besúgóhálózatát, milyen eredményesen ment meg minket. Hát így merjünk a chathez nyúlni.

Meg nem erősített információink szerint jövőre már gondolatrendőrség alapítását is tervezik. Tehát csak óvatosan az elmefoszlányokkal.

KÜLÖNDÍJ

LAKATOS ÁBEL

EGY VASMADÁR TERMÉSZETRAJZA

A MiG-29-es a vadászgépek családjába tartozó nagytestű ragadozó. A hajdani nagyszámú populáció mára jelentősen megfogyatkozott. Az 1980-as években jelentek meg az orosz sztyeppe fölött, majd egy kisebb csoportjuk a kilencvenes évek táján nyugatnak vette az irányt. Alkalmos helyet kerestek kolóniájuk létrehozására, amit a Kárpát-medencében fekvő Kecskemét repülőterén találtak meg. Azóta itt élnek.

Testüket fém borítja, színük változó. A katonailag fejlettebb országok levegőjét kedveli, így magyarazzák azt a jelenséget, hogy – bár vándormadár – nem az évszakok készítetik megszokott környezetének elhagyására, hanem a gazdasági helyzet és a katonai felszereltség modernségének változása.

Üzemanyaggal táplálkozik, bár a köznépben sokáig élt az a tévhit, hogy a pénzt eszi.

A MiG-29-es nagyon ragaszkodó fajta. Bár életében többször is választ magának pilótát, mindegyiket hűségesen szolgálja. Egy híres példány, miután gazdájával nem egy világversenyen az első helyezést érte el, eldöntötte, hogy a szeretett tulajdonost egy jól fizető álláshoz juttatja. A parlament fölött katapultálta hát az őt irányító katonát, aki az ülésterem hetedik, nyolcadik sorában ért földet. A pilóta a tisztelt ház aktív segítségével összehajtott a ejtőernyőjét, és amikor a honvédelmi minisztériumban leadta a sisakját – lévén az állami tulajdon – néhány autogram kiosztása után az ott dolgozók megkérték, hogy maradjon már a pilótatanár, egy irodát is kap, meg némi fizetést.

Senki sem tudja, meddig élnek, de az evolúció előbb, utóbb őket is mással fogja helyettesíteni. Az öregedő példányok hamarosan ismét felkerekednek, hogy egy fejletlenebb országban telepedjenek le, átadván a helyüket egy fiatalabb nemzedéknek...

PÁMER BALÁZS

HÁROM HÉT NÉMETORSZÁGBAN

Az előző tanévben írt pályázatommal egy háromhetes németországi utat nyertem. A pályázat első fordulója három részfeladatból állt: egy meglévő történetet kellett folytatnom, leírnom róla a véleményem, valamint egy plakátot készíteni a témához. Ezt követte a második forduló, ahová az iskolából négyen kerültek be. Itt a magyarországi német lektornővel, Fiechtner asszonnyal kellett beszélgetni. Ezt a fordulót is sikerrel vettem, így utazhattam Németországba. Augusztus 14-én indultunk Budapestről, harminchat diák és három kísérő tanár. A diákokat három csoportba osztották be, aszerint hogy ki melyik városban fog megszállni. Én a Saar-vidéken lévő Merzig nevű városba kerültem. A három város elég távol fekszik egymástól, az első csapat reggel nyolckor szállt ki, én este nyolckor. Az utazás nagyon megerőltető volt.

A fogadó családom az iskola előtt várt engem. Ők nem Merzigben laktak, hanem egy tőle tizenkilométerre lévő kis faluban, Hellendorfban. Két gyerekük volt: egy tizenhét éves fiú és egy tizenöt éves lány. Nem tudtam kipihenni az utazást, mert másnap már iskolába kellett menni. Mindennap három óránk volt, ebből kettőt német tanár tartott, egyet pedig a magyar kísérő tanárnő. Ezeket követően be lehetett menni a német diákok óráira. Sok olyan tantárgyuk van, amit mi nem tanulunk: vallás, etika, politika, filozófia. Kevesebb kötelező tantárgyuk van, maguk választhatják meg, hogy mit szeretnének tanulni. A német iskola rengeteg programot szervezett nekünk. Jártunk Luxemburgban, Strasburgban, ahol az EU Parlamentbe is bemehettünk, valamint a tartomány fővárosában, Saarbrückenben is. Nekem mégis egy Trier nevű német város tetszett a legjobban. Ez Németország legöregebb városa, még a rómaiak alapították. Sok az épen maradt római kori emlék: fürdő, amfiteátrum, valamint az ország egyik leghíresebb műemléke, a Porta Nigra, ami az egykori római város kapuja. A hétvégét mindenki a családjával töltötte. Különböző fesztiválokra vittek bennünket, kirándultunk, vagy csak kipihentük a hét fáradalmait. A három hét gyorsan eltelt. Utolsó este egy kisebb műsort adtunk a fogadó családoknak, megköszönve, hogy ott lehettünk. Nagyon jól éreztem magam Németországban, s emellett a némettudásom is sokat fejlődött, mert kényszerítve voltam arra, hogy németül beszéljek. Szeptember 5-én tizennégy órakor ismét Pesten voltunk és hétfőn élményekben gazdagon kezdhettem meg a tanévet.

Diákírók, költők munkáiból
KÜRTI MÁRTA

JÁTSZIK A TUDAT

MERENG SZ AZ ABLAKON ÁT
FUTNAK FURCSÁN A FÁK
HOGY FOLYIK AZ IDŐ ÁT MINDENEN
MINT HOMOK KERESZTÜL A KEZEDEN
KÉPEK, MINT VILLÁMOK A TÉRBEN
SUHANNAK ÁT A LÉTEN
EMLÉKEK A HOMÁLYBA VESZVE
A MÚLT PORÁBA REJTVE
AZ ÉRZÉS ÉLES ÉS ERŐS
VULKÁNKÉNT TÖR BENNED ELŐ
MINT NEM KÍVÁNT VENDÉG A SZÍNEN
FUT VÉGIG ÚJRA A SZÍNEN
FELKAVAR, BÁNT ÚJRA, MINT RÉGEN
EGYKORI CSALÓDÁS, AMI NEM MÚLT EL MÉGSEM
AZT HITTED, NEM FÁJ MÁR SEMMI
HOGY TUDSZ ÉRZÉKETLEN LENNI
NEM HA MÁR SZÍVEDNEK HANGJA
AZ ÉSZ IRÁNYÍT, ENNEK VAGY RABJA
TE VAGY AZ ERŐS, A BÁTOR,
AKI MINDENT MEGGÁTOL
NEM LÁTJA SENKI SEM IGAZI ÉNED
ELREJTED, MINT AZ ÖSSZE RÉGI KÉPED

MÉG MINDIG FUTNAK FURCSÁN A FÁK
TOVÁBB MERENG SZ AZ ABLAKON ÁT
AZ ÚTNAK MINDJÁRT VÉGE
MEGÉRKEZEL VÉGRE
MENEKÜLSZ AZ ÉRZÉSEK ELŐL
TÚLSÁGOSAN MÉLYRŐL TÖRNEK ELŐ
NEM HAGY NYUGODNI A BÁNAT
HIÁBA NÉZED FUTNI A FÁKAT
KÖNNYEID ELLEPIK A SZEMED
EZT MÁR NINCS HOVÁ REJTENED
ÉGETIK ARCODAT, MINT ÁRULKODÓ JELEK
SÍRSZ, PEDIG AZT MONDTAD, NEM FÁJ MÁR NEKED
BECSAPTAD MAGAD, MINT EGY NAIV GYEREK
AZT HITTED, AMI NEM LÁTSZIK, AZ NEM IS LEHET
FÉLSZ A MAGÁNYTÓL, SOK IDŐT AD
EGYEDÜL VAGY, MARDOS A TUDAT
A SZÍV IRÁNYÍT MOST, NEM AZ ÉSZ
AZ ÉRZÉS VAN ELŐBB, NEM A LÉT

MERENG SZ AZ ABLAKON ÁT
TISZTÁK MÁR A FURCSA FÁK
NEM ÉRTED, MI TÖRTÉNT VELED
MI VETTE EL ENNYIRE AZ ESZED

ERŐS VAGY, NEM BÁNTHAT SENKI
MOSOLYOGSZ, HOGY TUDSZ ILYEN GYEREKES LENNI
RENDBEN VAN MINDEN, CSAK JÁTSZIK A TUDAT
MESE AZ EGÉSZ – NYUGTATOD MAGAD
LESZÁLLSZ A BUSZRÓL, SENKI SE SEJTI
KI IS TUDHATNÁ, NEM MUTATSZ SEMMIT
CSAK MOSOLYOGSZ ÚJRA, HISZ TE VAGY
AZ ERŐS, EZT MINDENKI TUDJA

JÓRI NIKOLETT EZ A „DIVAT”??

Szép. Mit is jelent ez a szó valójában? Ápoltságot, természetességet? Vagy azt, hogy valaki bájos, vonzó, elragadó? Áh, dehogya! Ne legyünk már maradiak!

A szépség ma már „önmagában” nem létezik. Kötelező, szinte elmaradhatatlan elemei vannak: Először is: két kiló festék, három kiló alapozó. Kell még valamilyen, de az eredetitől mindenféleképpen eltérő hajszín. Ez a három dolog azért szükséges, nehogy véletlenül is önmagunkat adjuk. Ja, és nem akarom kihagyni az öt centis műkarmokat sem. Nem probléma, ha valamelyik „garázkapitalista kis bevásárlóközpontban” vettük. Minél „extrémebb”, annál jobb.

De ne feledkezzünk meg az öltözködésről sem! Kötelező elemek: egy, kb. tenyérben bőven elférő pici top, hogy véletlen se legyen „melegünk”. Aztán jöhet a pi...avillantós mini, persze az elmaradhatatlan hosszú szárú csizmával, aminek nem lehet 15 centinél kisebb a sarka!!! De az sem tragédia, ha topánkánk teli talpú (persze 15 centis!!!), mert a dizsiben úgysem jönnek rá, hogy most menni nem tudok, be vagyok állva, vagy éppen valami egyedi stílusban „táncolok”. Meg a pici felső és a sokat sejtető szoknya után nem a 2000 éve a divatból kiment holdjárómat fogják sasolni. Vagy ha ennyire el akarjuk rejteni a cipőnket, akkor vehetünk hosszú nacicit is. A lényeg persze nem szabad elfelejteni: *csak csipőnadrág* lehet!! Nem gond, ha hátul már a domború popsink figyelget ki belőle (pedig még le sem ültünk), elől pedig a bugyi-, bocs! a tangavonal is látszik. Elvégre mi szeretünk szexik lenni.

Hát, körülbelül ennyi a divatos megjelenés titka. Persze az sem árt, ha van mellettünk egy nem utolsó pasi. Kikötések: legyen autója, 3 centi vastag aranylánca és a cigi állandóan lógjon a szájából. Végül is nekünk menő csávó kell, vagy nem??

Nos, aki ezeket a tippeket elfogadja, és még jól is érzi magát, annak csak gratulálni tudok. Tökéletesen be tud illeszkedni a mai társadalom trendi rétegébe. De remélem, hogy egyszer a természetesség is divat lesz, ahol az ember majd a saját bőrében is jól fogja érezni magát. Vagy nem?

KARANCSI ÁGNES NE ÍTÉLJ ELSŐRE! (VÁLASZ)

Tulajdonképpen most nem ellentmondani akarok kedves osztálytársamnak, Nikinek, csupán reagálni az ő véleményére. Nem mindenben értek egyet vele, talán azért is, mert engem – és persze a barátnőmet is – rengeteg bántó, sokszor alaptalan kritika ér.

Előítéletekkel teli ez a világ, ez ellen nincs mit tenni. Megszólnak a hajad, az öltözködésed, a stílusod miatt. Ha valaki rocker, akkor azt mondják rá, hogy igénytelen, ha valaki old schoolos, akkor azt állítják, hogy füvezik, ha valaki diszkóba jár, akkor már egyenesen drogfüggőnek titulálják. Azért, mert valamilyen egyedi stílust képvisel egy ember, attól még nem rossz ember. Nem szabadna az első benyomás után besorolni mindenkit egy kategóriába!

Saját bőrömön tapasztalom a fent említett dolgokat nap mint nap. Rájöttem, hogy ebbe az iskolába sok felszínes ember jár. Külsőnk alapján buta cicababának hisznek minket, és el sem tudják képzelni, hogy a bulizáson és a pasizáson kívül mással is foglalkozunk. Ha pedig a 4,8-as átlag nem elég jó, akkor nem tudom, mivel kéne még bizonyítanom...

Nem mondanám, hogy kihívóan öltözködöm, azt sem, hogy elvegyülök az átlagemberek között. Én az elegáns, nőies stílust kedvelem, még ha a hegyes orrú cipőm néha oly idegesítő is egyeseknek...

Attól még, hogy adok magamra, és megpróbálok mindig a legjobb formában mutatkozni, még nem jelenti azt, hogy mással sem foglalkozok, mint a külsőmmel. Nem azt tervezgetem tanítás alatt, hogy másnap mit vegyek fel, nem kelek fel órákkal korábban, hogy kisminkeljem magam! A délutáni szabadidőmet pedig – akármilyen hihetetlen – nem „shoppingolással” töltöm! Nem vagyok plázacica, sokat tanulok, és terveim vannak az életben!

A minap hallottam, hogy mióta az egyik bolyais lány „velünk, Karancsiékkal barátkozik, azóta nagyon megváltozott”. Hozzá kell tennem, ezt egy olyan ember mondta, aki még egy szót sem váltott velem életében! Különben is, szerintem semmi sem kötelező, ha ő barátkozik velem, akkor biztos nyomós oka van rá! Újabb negatív kritika a többi mellé, ami nagyon rosszul tud esni. Vagy a másik eset, amikor egy kedves bolyais hölgy a sárga bútoros, ötbetűs kávézóban egy cigarettás dobozt vágott egyenesen a fejünkhöz...

A kérdés még mindig bennem van: miért? Mert szálka vagyok a szemében? Talán ő maga sem tudja...

Mindenesetre már sokszor megfogadtam, hogy nem foglalkozom mások véleményével, de amikor ilyen rossz élmény ér, akkor – szerintem meg lehet érteni – betelik a pohár!

Azt mondom: ha Neked, kedves olvasó, vagy bárki másnak nem vagyok szimpatikus, akkor fordítsd el a fejed, nem kötelező rám nézni! Nem kell rosszindulatú pletykákat terjeszteni olyanról, akit csak látásból ismersz!

Szóval, kedves Niki, én abban nem értek Veled egyet, hogy miért kell gúnyolni Miss Alapozót? Ha ő így tetszik magának, akkor sminkelje magát erősen, és hordjon kihívó ruhákat. Ettől még lehet értelmes és kedves lány.

És valld be nyugodtan, azért Te is szívesen behuppannál abba a Peugeot CC-be...

NAGY KATALIN VÁLASZ KRISZTÁNAK

Honnan tudja egy ember, hogy mit érez a másik? Belelát a gondolatába? Mi van, ha tényleg egyedül van? Mi van, ha tényleg magányos?

Az csak látszat, hogy emberek rajongják körül. Az csak azt jelenti, hogy vannak barátai. Barátai... Hm... Milyen barát az olyan, aki csak bambán hallgat, de nem érzi át a te helyzetet? Csak van. De ha megkérdeznéd, mit mondtál neki egy perccel ezelőtt, nem tudná elmondani. Ez van. Ilyen barátaink vannak. Szükségünk van társra. A mai rohanó világban nem érünk rá lelkünkkel és annak ápolásával foglalkozni. Azt az embert, aki ezt megteszi, kiröhögik, és elmebetegnek tartják. Senkit nem érdekel, mi a baja a másinak, mi bántja, sokszor az sem érdekli figyelmes embertársainkat, hogy élünk-e vagy halunk. A mostani világ csak a pénzről, a sikerről és a hírnévről szól. A magány alapja részben a figyelmesség hiánya. Valljuk be, nem figyelünk egymásra. Nem érdekel, mit mond a másik, mit csinál, és milyen érzés kavargó éppen benne. A gazdagság és a siker csak mellékes, ha magányos vagy, soha nem leszel boldog.

Nem szép dolog tőlem (sem mástól) mások írásait, véleményét kritizálni, mert mindenki saját véleményével rendelkezik, és joga van azt elmondani. Én most mégis megtettem. Egy vélemény volt a sok közül.

Valamilyen szinten minden ember magányos, néha egyedül van. Nem hiányzik néha egy ölelés, egy szeretetteljes kézfogás vagy egy baráti szó?! Ugye – igen!

VASVÁRI SAROLTA

1998-ban érettségizett az „E” osztályban. Három éven keresztül volt szerkesztőnk. 1997-ben a Forrás pályázatán a legjobb diákköltő díjban részesült. A 15 éves jubileumra megjelent könyv bemutatója idején vizsgázott. Levél köszöntötte az alma matert, küldve néhány újabb verset, ezekből válogattunk.

TELEFON

Bútorozott magányomban
zsinóron csüngő szavak kapaszkodnak
feléd futnak, megbotlanak,
s elalszanak néma ringatásban.
Kimondatlanul maradt mondatok
bennem és benned békét bontanak most.
(1999. márc. 10.)

HOLTNÁSZ

A Hold arca a hóba rogy
fogy
bennem bontod bomlott tested
vemhes
Farkas fiatal szemével
szólsz –
Letépem léptem lépcsőmről
koldul
Kacagva eszkimó – szánón
néz
Zokogó karjaink közé
befér
Fehér hóhér huhogása:
„Holt.”
(1998 nyara)

...

Koplal a szó ajkadon
fázik a könny arcodon
búsul kezed a vállamon
otthagynom
(200. október)

...

Csókot csenni szerelemtelen éjszakákon?
Ha idegen kertek alatt oson a mámor,
s arcodhoz dörgöli aszott ajkait,

hogy álmodba lopja korholt vágyaid.
(200. október)

...
párnádról szöktetett
mosoly-ráncokkal
ébredek
koszorúba szedem
sóhajainkat
teneked
miket ölelésbe
éj-lepkék násza
kergetett
s nézem, mint fészkünkre
lustán pattog a
mennyezet
(2002. március)

DR. KOVÁCS ISTVÁN **A VALÓSÁGSHOW-K VILÁGÁBAN** (Fésületlen jegyzetek egy örület kapcsán)

2002. december 22-én azt hittem, hogy vége a *Csá-csumi-csá!* ordenáréságnak és a „*Basszus!*” töltelékszavas tévés időszaknak. Végre kikopnak az alvilági girnyók és IQ-60-as műmájer pasasok, a sznob gizdakukacok! De csak hittem! Alig egy hétre rá újra indult a teljes örület, a *tévégagyiság!* És most már nem Bruce Willis és Sylvester Stallone erőszakos filmjeitől és szabadszájúságától borzongok csupán, hanem „*kismocsoktól*” és nárcisztikus *Zsoltitól* is. Hogy mi lesz még!?! A fene tudja!

A valóságshow a televíziós ipar *atombombája*. „Ledobása után” minden érvényét veszti. Egyben biztos vagyok, Magyarországon 2002/2003 után, a *Big Brother* és a *Való világ* után egészen másképpen televíziózunk.

1998-ban kezdődött e médiális örület, amikor is egy holland licenctulajdonos kitalálta e valóságshow-s formát. „*Valódi emberek show-ja!*” – hirdette a csatorna, „*közel az igazsághoz*” – volt a folytatás a szlogenben. Még azt is hozzátették, hogy az emberek igaziak, nem játszanak szerepeket, nincs előre megírt forgatókönyvük – de mindezt nem valódi körülmények közt művelik. Azóta 23 országban próbálkozott ez a tévés „atomipar”.

2002 őszén aztán „valóságshow lavina” indult el a TV2-n és az RTL Klubon, mellesleg volt még egy harmadik is, a *Farm* a Viasat 3-on. Csendesen jegyzem meg, *eredetileg a kis televíziók tűzték* e valóságshow-kat *műsorukra* azzal a céllal, hogy minél több nézőt csalogassanak magukhoz. A TV2 és az RTL Klub nem a kis tévék közé tartozik. Két vezető tévé még egy időben nem indított realityt. Mondván, hogy egy valóságshow-val csak egy másik veheti fel a versenyt! Nálunk ez is „megy”. A nézőért „mindent” megtesznek. Ha kell, lemennek gagyiba, az ízléstelenséget, az ordenáréságot, a közönségességet, a butítást is felvállalva.

Észre sem vettük, és mi, magyar tévénézők (jó sokan, esténként 1.6 és 1.4, a döntő napokon 2.4 és 2.6 milliónyian!) egy kísérlet alanyaivá váltunk.

A magyar valóságshow-t műsorként nézzük, amikor nem az, hanem gazdasági vállalkozás! Rettenetes reklámdömpinggel. No meg aztán: „végre” nézőként befolyásolhatjuk a „műsor” menetét, dönthetünk is a játékosokról. Meg is nyílt ezekkel a média világában egy új piac – az

SMS-eké, a telefonoké! A két valóságshow-ra 6-6 millió szavat érkezett! Ehhez jön még hozzá a játékosok által használt „termékek” eladása, az internetes megjelenés, a rajongói fórumok, a bumfordi szereplők „sztárolása”, mint ahogy az Kecskeméten is megtörtént az Alföld áruházban, amikor egy *Pongó* nevezető öslény itt járt, s csak a rendőrség tudta kimenekíteni a „pongósok” táborából a kopasz alvilágit. *Nagy testvér*, tényleg ezt akartad?

Fél ország nézi e gazdasági vállalkozásokat. A *valóságosnak tűnő*, de bevallottan *manipulált környezetben* szereplő emberek „a nép egyszerű gyermekei”. Van köztük pultos lány, biztonsági őr, bugyiárus, tetováló, munkanélküli mosolybaba, folyton ordibáló kivagyijajka, hisztis banya, affekta-lady, fekete tánctanár egy kicsit nőises kivitelben, Balogh Béla-őrült, nagy hajú exhibicionalista kövér, sőt már meleg is. Legtöbbször nem is a saját nevükön szerepelnek, hanem ha mese, hát legyen nekik is *mesenevük: Iti, Oki, Leslie, kismocsok,...* Emlékszünk még Kégl Ágnesre? Ádám Hajnalkára? Bak Lászlóra? Moringer Nikolettire? Pintér Zoltánra? Aki beszavazásakor ezt ígérte: „*Szavazz rám, és én leszek a rémálmod!*” *Okiként* meg is valósította. Ja, hogy közöttük volt egy butuska fekete folyton cigarettázó „*Hanyatka*” is? Meg *Sidney* is? A liba-*Andi*? Meg a „*szörpilla*”? Aki most „*újságíró*”? Jaj, istenem!

És mit is mondtak bent a nagy testvér szeme láttára, füle hallatára ezek az ösztövérek polgárpukkasztók? „*Isa por és hamu vagyunk – ez azt jelenti, hogy iszap, por és hamu vagyunk!*” (Tara) „*A lényeg a lényeg: érzelmi szarban vagyunk!*” (Szabolcs) „*Cicamica (!) gyere ki, ég a házad ideki!*” (Andi) „*Az én gondolkodásom érdekesebb annál, hogy könyvet olvassak!*” (Pongó-pigmeus) A hülyeségnek tényleg nincs határa!

De miért néztük? Miért nézzük? *A kukkolás miatt!* Vájkáljunk csak egyet más életében. *Nézni és nézve lenni!* Nincs ennél nagyobb mámor ebben az exhibicionalista világunkban! Pedig elgondolkodtunk már azon, hogy ezek amolyan „*15 perces hősöcskék*” csupán? Szegény *Ady*, száz évvel ezelőtt még „*percemberkékről*”, meg *hígefejű törpékről* írt. Most ezeknek klipjük van, könyvet merészelnék írni, a médiában keresik a helyüket, mert kamerafüggő bunkók, de ezt ők nem tudják, csak a nézők, s mikrofontartó senkikké válnak egy-egy próbaműsorban (Találkozások), akik végül is a budiban a legnagyobb sztárok.

Ma sokan azt állítják, *hogy a valóságshow-k magyar valóságunk tükörképei*. Van benne valami. Így értéktelenedett el az elmúlt években környezetünk, szétesett a család, eltűnőben van a szeretet, nem jellemző manapság a tudás, erejét veszítette a szolidaritás. Az elmúlt századokban, még a XX. században is (!) jó sokáig *csak az esztétikai élmény volt érték*. Ma az erotomán *Évi* és a bunkó *Renato* románca, *Bálint* és *Angéla* sátorépítési technikája, *Oki* percei Irénnel a szenzáció. *Nagy testvér! Ez a „való világ”?* És még azt mondják, hogy a show-nak folytatódni kell. S lesz is, nyájas olvasó! 2004-ig (ezt jól jegyezd meg!) a valóságshow-k fogják a magyar médiapiacot uralni. Lehet, hogy lesz még öngyilkosság is közben! Végre – valami! A forma ugyan változni fog, variánsai is lesznek, a gagyi azonban marad! Szomorú és hétköznapi dolog ez. Értéktelenedünk, leértékelt árukká leszünk. Szívesen sóhajtoznék emígyen, *vajon mikor lesz az „utolshow”?*

Koltai Róbert nem tartozik a valóságshow-t nézők táborába. Megjegyzése kisebbségi: „*Ugyanilyen energiával kellene az embereknek beszélnie a színházi közvetítésekről, könyvekről, vagy a magyar filmekről. Az emberek igény szintje ez alá ment. A valóságshow-k a kukkolást össznépi tevékenységgé tették.*” A mindig érértéktisztelő és teremtő *Horvát János* (mellesleg nagyon jó riporter és médiaszakértő) így fogalmaz: „*A valóságshow-val a tévzés lezállt a tömegkultúra alsó szintjére.*” Oda, ahol a nézői észrevételekben (SMS-ek bizonyítják) „*győzött az ocsmány beszéd, a gusztustalanság, a bunkó, alattomos viselkedés.*”

És 2003. január 1-jétől újra nézzük esténként a „nagy semmit”. *Tele-sztárokkal*. Hogy mit küszködik *Kern András* a Vígszínházban, amíg katartikus estét okoz több száz embernek a Bűn és bűnhődés vizsgálóbírójaként, vagy *Gregor József* az Operaházban *Sarastróként*, vagy *Haumann Péter* Harpagonként *Moliere* darabjában... De ki figyel rájuk? Hol van pl. Huszti

Péter a médiában? Tordy Géza? Bálint András? Vagy le merjem írni ezek után *Kertész Imre* nevét? Vagy *Szabó Istvánét*? A gyengébbek kedvéért: az egyik Irodalmi Nobel-díjas, a másik (filmes) Oscar-díjas!

Németh László jó fél százada arról írt, hogy elolvasni a Bánk bánt annyit jelent számára, mint az embernek kipanaszzkodnia magát! Itt tartok én is! Remélem, sokan velem együtt: *egy-egy valóságshow-t megnézni annyit jelent, hogy kipanaszzkodhatom magam...*

És akkor mi van?!

15 ÉV ELSZÓLÁSAI, BAKIJAI (I. RÉSZ) **„RÖHÖG AZ OSZTÁLY”** *(Irodalomismeret 2002/3. Gyűjtötte: dr. Kovács István)*

- Ki volt Theszpisz? – A nagy görög klasszikus triász egyike.
- *Szólón bölcsi elégiákat írt.*
- Mondj egy Szophoklész-tragédiát? – Nyomorultak.
- *Ki volt Clodia? – Lesbia férjének a nője.*
- Mi a koturnus? – Orvosi műszó. Lelki megtisztulást jelent.
- *Teiresziász pásztori költeményeket írt. Ő az idill felfedezője.*
- Arisztophanész szatír drámaíró volt.
- *Odüsszeusz piszkos olajos testét lombokkal takarta el, majd megigazítva vesszejét lépett Nauszikaá elé.*
- Úgy döntöttem, hogy a Phaiakok segítségét kérem, mert ha közelebb megyek a nőkhöz, és átkulcsolom az egyik térdét, az menten összeesik, nem beszélve róla, ha lejjebb néz, és meglátja az én büszkeségem.
- *A szerzetesek a világi életben többet tudnak teljesíteni, mint a kolostorokban.*
- Hol találkozunk John Donne nevével? – Solohov Csendes Donjának ő a főszereplője.
- *Cselkas: Itt született Gorkij. – Gorkij hőskölteménye.*
- El Campeon: Hemingway Az öreg halász és a tenger c. kisregényének helyszíne.
- *Jéghegy-elv: Gorkij használta az Éjjeli menedékhelyben. – Thomas Mann írói elve volt.*
- Silvestra: A Mario és a varázslóban Tonio szerelme.
- *Barbárok: Thomas Mann regénye.*
- Csehovnak dramaturgizált elvei voltak.
- *Mi a közös Dosztojevszkijben és Flaubert-ben? – A feltámadás.*
- Hogy hívják a rendőrnnyomozót a Bűn és bűnhődésben? – Javert.
- *Ki Vauquerné? – Balzac Goriot-jában a szökött fegyenc szeretője.*
- Louis Argon...
- *Hol szerepel Leon, Rodolphe és Homais? – Csehov Babaszobájában.*
- Kit hívtunk a XIX. század Lear királyának? – Ibsent.
- *Minek a főhőse Emma? – Ibsen Vadkacsájában a lány.*
- Valenod: Nagy orosz tájképfestő.
- *Nyehljudov Csehov Goriot apójában a herceg. – U. itt a vej.*
- Taganrog: Csehov-dráma. – Itt halt meg Tolsztoj.
- *Katyusa Maszlova: Dosztojevszkij szerelme. – Gogol felsége. – Raszkolnyikov anyja.*
- Kinek a karrier-regénye a Goriot apó? – Goriot feleségéé.
- Kit tartanak a francia próza legnagyobb mesterének? – Csehovot.
- A 6-os számú kórterem: Itt kezelte magát Csehov.
- Kit kerget öngyilkosságba Vronszkij? – Emmát, Flaubert Bovarynéjában.
- Fourier: Utópista szociológus.
- Ki a „fényhozó” a Tragédiában? – Mózes. – Éva.

- Hol találkoztál Tankréddal? – Ő volt Ádám a párizsi színben.
- Lucifer „a tagadás őszi szelleme...”